

Strateški plan Transparency International u BiH
2015 – 2020.

Maj 2016.

Transparency International u Bosni i Hercegovini (TI BiH) je bosanskohercegovački ogranak međunarodne organizacije Transparency International (TI), globalnog pokreta posvećenog borbi protiv korupcije, čije se sjedište nalazi u Berlinu. TI BiH prepoznaje, istražuje i reaguje na koruptivne pojave i njihove uzroke u bosanskohercegovačkom društvu, te se zalaže za razvoj društvenog i individualnog integriteta u borbi protiv korupcije. To čini zagovaranjem povećanja transparentnosti u radu tijela uprave na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini, podizanjem javne svijesti o problemu korupcije i senzibiliziranjem građana BiH o štetnosti korupcije, kroz istraživanja, nezavisne javne istupe i upozorenja o kršenju normi i standarda, pružanjem pravne pomoći žrtvama korupcije, umrežavanjem sa sličnim organizacijama, te zahvaljujući podršci građana koji prepoznaju značaj aktivnosti i djelovanja TI BiH

U svom radu, TI BiH koristi primjenjiva dragocjena iskustva i prakse drugih ogranaka Transparency Internationala.

1. Uvod

Strateški plan Transparency International u BiH za period 2015 – 2020. godine bavi se definisanjem i predstavljanjem osnovnih strateških pravaca organizacije tokom predstojećeg petogodišnjeg perioda, te nastoji metodološki uspostaviti logičnu sponu s nedavno donešenom globalnom strategijom Transparency International (Together Against Corruption 2020).

Dokument daje uvid u bosanskohercegovački kontekst, zadržavajući okvir i prioritete postavljene globalnom strategijom. Ovaj Strateški plan u sebi sadrži i određene elemente i dijelove nedavno razvijene Strategije održivosti organizacije Transparency International u BiH za period 2015 – 2019.

2. Metodološki pristup

Struktura Strateškog plana prati provedeni proces strateškog planiranja, te se fokusira na programski dio rada Transparency International u BiH za period 2015 – 2020. godine.

Revidirana vizija i misija, prioriteta i analiza prijetnji, mogućnosti, slabosti i snaga organizacije, identificirani su kroz zajednički rad svih zaposlenih, rezultat su objektivnog sagledavanja kako vanjskog okruženja i konteksta rada, tako i organizacijskih kapaciteta i ambijenta, te reflektiraju stvarnu namjeru svih učesnika u procesu da maksimiziraju učinak rada TI BiH, uz stalno nastojanje ka podizanju kvaliteta i vidljivosti učinka rada organizacije.

Strateški plan koncipiran je po uzoru na globalnu strategiju Transparency International (Together Against Corruption 2020), a rezultat je zajedničkog učešća i doprinosa svih zaposlenih TI BiH-a, na osnovu objektivnih procjena zaposlenih u organizaciji, članova Odbora direktora i Skupštine, te rezultata istraživanja javnog mnijenja o djelovanju Transparency International BiH.

3. Prethodni strateški dokumenti

Prethodni strateški plan TI BiH donesen je 2011. godine u skladu sa strateškim planom donesenim na globalnom nivou Transparency International.

Pored ranijeg strateškog plana, TI BiH je u okviru Programa održivosti civilnog društva u Bosni i Hercegovini (2014-2018), koji finansira Američka agencija za međunarodnu saradnju (USAID) razvio Strategiju održivosti organizacije Transparency International u BiH 2015-2019, s idejom da se u postojeće i buduće strateške i operativne planove rada i djelovanja inkorporiraju ključni principi i elementi organizacijske održivosti (institucionalna, programska, finansijska održivost, te izgradnja saradnje, partnerstava i umrežavanje sa glavnim stakeholderima iz okruženja).

4. Društveni kontekst borbe protiv korupcije u kom TI BiH djeluje

TI BiH je tokom svog petnaestogodišnjeg rada izrastao u organizaciju u javnosti prepoznatljivu po beskompromisnoj borbi protiv svih oblika korupcije, koja se zalaže za poboljšanje javne uprave u svim segmentima i nastoji djelovati kao korektiv vlasti u segmentima koji se tiču nivoa transparentnosti i profesionalne etike. Naročito je vidljiv uticaj i ekspertiza organizacije kada je riječ o tumačenju krivično-pravnih propisa koji se tiču prepoznavanja i sankcionisanja koruptivnih radnji, s posebnim osvrtom na praćenje procesa provođenja javnih nabavki, sukoba interesa, finansiranja političkih stranaka, slobodnog pristupa informacijama, izbornog procesa i zaštite lica koja prijavljuju korupciju kao stvarnih agenata promjene u razvoju društva otpornog na korupciju.

Reference stečene tokom petnaestogodišnjeg djelovanja su snažno pozicionirale TI BiH kao najvidljiviju organizaciju u BiH koja je aktivna u borbi protiv korupcije i pružanju pomoći građanima koji prijavljuju korupciju. Lični integritet i visoka motiviranost zaposlenika, te demonstrirana sposobnost djelovanja u kriznim situacijama i pod velikim pritiskom dnevne politike, stvorili su povjerenje javnosti koje je otporno čak i na prisutnu netrpeljivost koju jedan dio javnosti iskazuje prema organizacijama civilnog društva, često iz nerazumijevanja njihove stvarne uloge i mogućnosti koje su im na raspolaganju.

TI BiH kao ogranak globalne mreže Transparency International ima prednost pristupa resursima međunarodne mreže i korištenja stečenih iskustava i znanja, ali i veliku odgovornost održavanja kontinuirano visokog nivoa kvalitete i standarda rada. Stalna budnost organizacije u kontekstu praćenja i reagovanja na društveno-političke tokove i postupke javne uprave, kao i potreba održavanja visokog kvaliteta i standarda u radu čini TI BiH konkurentnom organizacijom pred koju su postavljena visoka očekivanja javnosti, donatora, ostatka civilnog društva i pojedinaca koji od organizacije očekuju podršku i zaštitu.

Borba protiv korupcije u BiH i institucionalni kontekst

Dugotrajnost problema korupcije i sporost procesa mijenjanja društva i uprave stvaraju otežavajuću atmosferu za rad i ne idu u prilog postizanju brzih i vidljivih rezultata. Procesi mijenjanja percepcije građana o neprihvatljivosti korupcije su spori i suptilni, duboka ukorijenjenost korupcije u bosanskohercegovačkom društvu, te društveni defetizam koji se pojavljuje u vidu percepcije kako je korupcija normalna, očekivana i protiv nje se ne može boriti, predstavljaju veliki izazov i zahtijevaju stalno prisustvo i angažman TI BiH na sve moguće štetne pojave u društvu.

U BiH je do sada usvojeno nekoliko strateških dokumenata za borbu protiv korupcije, ali dosadašnji strateški dokumenti nisu adekvatno implementirani, što je notirano i u izvještajima o napretku BiH za posljednjih nekoliko godina, u kojima se cjelokupan angažman BiH ocjenjuje tek kao "rana faza borbe protiv korupcije"¹.

Reformska agenda, „servirana“ na stolove političkih dužnosnika tokom 2015. kao uslov za dalje pregovore o budućnosti procesa EU integracija Bosne i Hercegovine, snažno potcrtava očekivanje EU da se BiH odmah i s velikom odlučnošću uhvati u koštac s korupcijom na svim nivoima, što osnažuje inače relativno slab interes domaćih vlasti za ovu problematiku i stavlja je u fokus u smislu političkog značaja i usmjerenja.

¹ APIK, decembar 2014. Strategija za borbu protiv korupcije 2014 – 2019, str. 10

Posljednji usvojeni strateški dokument, Strategija za borbu protiv korupcije 2015– 2019. i Akcioni plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije 2015 – 2019. donosi izvjesnu dozu ohrabrenja u smislu odlučnosti institucija da se u predstojećem periodu ozbiljnije posvete nivou antikoruptivnog kredibiliteta zemlje.

Pomenutom Strategijom je definiran opći cilj: „U Bosni i Hercegovini ustanoviti prioritete na planu prevencije korupcije i borbe protiv korupcije, principe i mehanizme zajedničkoga djelovanja svih institucija u BiH kao i svih segmenata društva na tom polju, te stvoriti, odnosno unaprijediti pretpostavke za smanjenje stvarne i percipirane razine korupcije i afirmirati pozitivne društvene vrijednosti poput integriteta, odgovornosti i transparentnosti“.

Strateški ciljevi za borbu protiv korupcije u BiH za period 2015 – 2019. su:

- 1. Uspostava i jačanje institucionalnih kapaciteta i unaprjeđenje normativnog okvira za borbu protiv korupcije;*
- 2. Razvoj, promoviranje i provedba preventivne protukoruptivne aktivnosti u javnom i privatnom sektoru;*
- 3. Unaprjeđenje djelotvornosti i učinkovitosti pravosudnih institucija i tijela za provedbu zakona u oblasti borbe protiv korupcije;*
- 4. Podizanje javne svijesti i promoviranje potrebe za sudjelovanjem cjelokupnog društva u borbi protiv korupcije;*
- 5. Uspostava učinkovitih mehanizama za koordinaciju borbe protiv korupcije, te praćenje i evaluacija provedbe Strategije.*

Doneseni strateški okvir pruža osnovu u smislu prepoznate potrebe za snažnijom borbom protiv korupcije u bosanskohercegovačkom društvu i suštinski je kompatibilan sa strateškim ciljevima i mandatom TI BiH. U samom tekstu Strategije za borbu protiv korupcije u BiH navedeno je i sljedeće:

„Zbog postojanja više razina vlasti, normativni okvir za borbu protiv korupcije u BiH je kompleksan jer postoji veliki broj zakona na svim razinama vlasti koji reguliraju ovu oblast, u kojima su, pored Zakona o Agenciji, najznačajniji oni koji reguliraju sljedeće oblasti:

- kaznenopravne propise;*
- javne nabavke;*
- sukob interesa;*
- financiranje političkih stranaka;*
- slobodan pristup informacijama;*
- izborne procese;*
- suzbijanje pranja novca;*
- zaštita osoba koje prijavljuju korupciju.*

Nestabilna politička situacija, česte promjene političkih aktera i/ili izrazita zatvorenost institucija vlasti i izrazito spor proces „otvaranja“ prema organizacijama civilnog društva, nedostatak odlučnosti da se suoči s problemom korupcije i da primijeni principe transparentnosti u radu, su još uvijek stalna slika bosanskohercegovačke realnosti. Ipak, TI BiH kontinuirano radi na uspostavljanju partnerskih odnosa s institucijama, prepoznavši takav pristup kao najvažniji za temeljne, korjenite promjene u javnoj upravi u BiH kroz direktno zagovaranje promjena.

Premda BiH Strategija za borbu protiv korupcije 2015 – 2019. ne navodi općinske uprave u okviru institucionalnog okvira, TI BiH prepoznaje nivo lokalne samouprave kao vrlo značajnu kariku u suzbijanju korupcije na nivou na kojem najviše pogađa građane, te se u predstojećem periodu TI BiH usmjerava i na rad na općinskom nivou, gradeći kapacitete lokalne uprave za borbu protiv korupcije.

Ostale komponente djelovanja TI BiH – naročito ona reaktivna, koja podrazumijeva javno očitovanje o uočenim problemima, reagovanje i objavljivanje konkretnih slučajeva korupcije i direktnu pravnu pomoć žrtvama korupcije, ponekad imaju negativan efekt na zagovaračke aktivnosti u smislu uspostavljanja partnerskih odnosa s institucijama, imajući u vidu da podrazumijevaju kritiku tih istih institucija. Bez obzira na to, TI BiH drži da je svaka od pojedinačnih komponenti djelovanja – zagovaračka, reaktivna, istraživačka, kao i direktna pravna pomoć – od jednake važnosti u društvu koje je u takvom stanju potrebe i nastoji balansirati, ne odmičući od principa i ključnih vrijednosti za koje se organizacija zalaže.

Građani i Transparency International BiH

Opća percepcija građana o TI BiH je kako je riječ o kredibilnoj organizaciji civilnog društva koja je postigla i postiže značajne rezultate u borbi protiv korupcije u BiH.

Stalna medijska prisutnost TI BiH promovira postignute rezultate i potcrtava prisutstvo organizacije ovakvog profila u društvu, što daje dodatnu vrijednost i rezultate u antikoruptivnom radu. S druge strane, ponekad su upravo česti istupi TI BiH u medijima povod da javnost ima pogrešnu percepciju o nekim posebnim ovlastima koje TI BiH kao organizacija civilnog društva nema niti može imati.

Ipak, odnos građana i TI BiH nije samo definiran medijskim istupima TI BiH. Međusobno povjerenje koje će biti dodatno produbljeno tokom strateškog perioda na koji se dokument odnosi nastoji kanalisati snažno nezadovoljstvo građana BiH ogorčenih korupcijom u svim oblicima i vidovima, te ga usmjeriti ka pozitivnim pravicima i legitimnim građanskim akcijama koje će direktno doprinijeti slanju snažne političke poruke o neminovnosti uvođenja reda i snažnog antikoruptivnog zaokreta na svim nivoima.

TI BiH i civilno društvo u kontekstu partnerskih odnosa i pristupa donatorskim sredstvima

Kad je riječ o finansijskoj održivosti rada TI BiH, te prezentacije i uspješnosti u ostvarivanju kontakata s donatorima, s ciljem osiguravanja sredstava za implementiranje projekata, TI BiH ima izvrstan rejting i uživa visoko povjerenje svih donatora s kojima je sarađivao. TI BiH smatra da su izvrsni rezultati i vidljivost projekata koji su usmjereni ka borbi protiv korupcije u BiH donekle djelovali motivirajuće i na druge organizacije civilnog društva koje su u tome prepoznale i sopstvenu nišu za djelovanje. Narastajuća konkurencija u smislu organizacija civilnog društva koje su izgradile kapacitete za apsorpciju ionako ograničenih donatorskih

sredstava s jedne strane predstavlja otežavajuću okolnost, ali i omogućava multipliciranje pozitivnih praksi i rezultata rada TI BiH koji u pozitivnoj konkurenciji vidi sadašnje i buduće partnere u borbi protiv korupcije u BiH.

5. Vizija Transparency International u BiH

Tokom procesa strateškog planiranja, zaposleni TI BiH su se kritički osvrnuli na dotadašnju formulaciju vizije, odlučivši se za formulaciju koja na emotivniji, snažniji i direktan način „komunicira“ s građanima, kao i sa samim zaposlenicima. Mogućnost identifikacije s vizijom i potreba da se ona sroči jednostavnim i prijemčivim rječnikom bila je dodatna motivacija zaposlenima za učestvovanje u svim dijelovima procesa strateškog planiranja: zajedničko kreiranje vizije doprinosi stvaranju osjećaja individualnog vlasništva svakog od zaposlenih nad budućnošću organizacije, te kreira osjećaj dodatne motivacije i dodatne odgovornosti za budućnost koja se strateški planira.

Kao rezultat različitih formulacija nastalih tokom procesa strateškog planiranja, nastao je sljedeći prijedlog vizije:

Društvo koje počiva na pravičnosti, transparentnosti i odgovornosti, sposobno da spriječi i kazni korupciju.

6. Misija Transparency International BiH

U okviru procesa strateškog planiranja, učesnici su razmatrali i moguću misiju organizacije. Na osnovu različitih verzija koje su sačinili zaposleni TI BiH, odabrali su izjavu o misiji koja na najbolji način predstavlja TI BiH:

(Mi smo) organizacija koja se bori za systemske promjene u društvu i artikuliše zahtjeve građana za odgovornom, transparentnom i efikasnom vladavinom. To postizemo u partnerstvu sa javnim, privatnim i civilnim sektorom.

7. Ključne vrijednosti organizacije

Ključne identificirane vrijednosti organizacije su kako slijedi:

- integritet,
- odgovornost,
- transparentnost,
- pravičnost,
- hrabrost,
- solidarnost

Ključni principi djelovanja su:

- (pred)voditi sopstvenim primjerom - transparentnost u radu,
- etika,
- ugledanje na najbolje prakse u EU i svijetu

8. Strateški okvir djelovanja

Strateški okvir djelovanja TI BiH prati normativni okvir za borbu protiv korupcije u BiH, prevashodno:

- krivično-pravne propise, njihovu usaglašenost s međunarodnim standardima i primjenu u praksi;
- javne nabavke;
- sukob interesa i imovinske kartone (izjave o imovinskom stanju)
- finansiranje političkih stranaka;
- slobodu pristupa informacijama;
- izborne procese
- javnu upravu i
- zaštitu lica koja prijavljuju korupciju.

Pristup koji TI BiH ima je višesektorski, odnosno organizacija prati sve oblike mogućih koruptivnih radnji i štetnih posljedica po društvo, ne usmjeravajući se isključivo na određene oblasti.

Definirani strateški ciljevi predstavljeni dalje u tekstu se prožimaju kroz sve promatrane strateške oblasti na koje je TI BiH usmjeren, te omogućavaju percipiranje šire slike i širi opseg djelovanja, ali i veću odgovornost u praćenju primjene postojećih propisa u praksi i zagovaranju za usklađivanje postojećeg zakonskog okvira s međunarodnim standardima.

U strateškom periodu, TI BiH će nastaviti bespoštednu borbu protiv korupcije u procesima političkog odlučivanja, pružati podršku Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH u provođenju antikorupcijske strategije i akcionog plana, te jačati i promovisati princip transparentnog upravljanja svim javnim resursima, kao i zagovarati za osnaživanje kapaciteta javne uprave da prepozna i provede principe transparentnog upravljanja.

9. Strateški ciljevi

Osnovni prioriteti TI BiH u periodu 2015 – 2020. će biti usmjereni na:

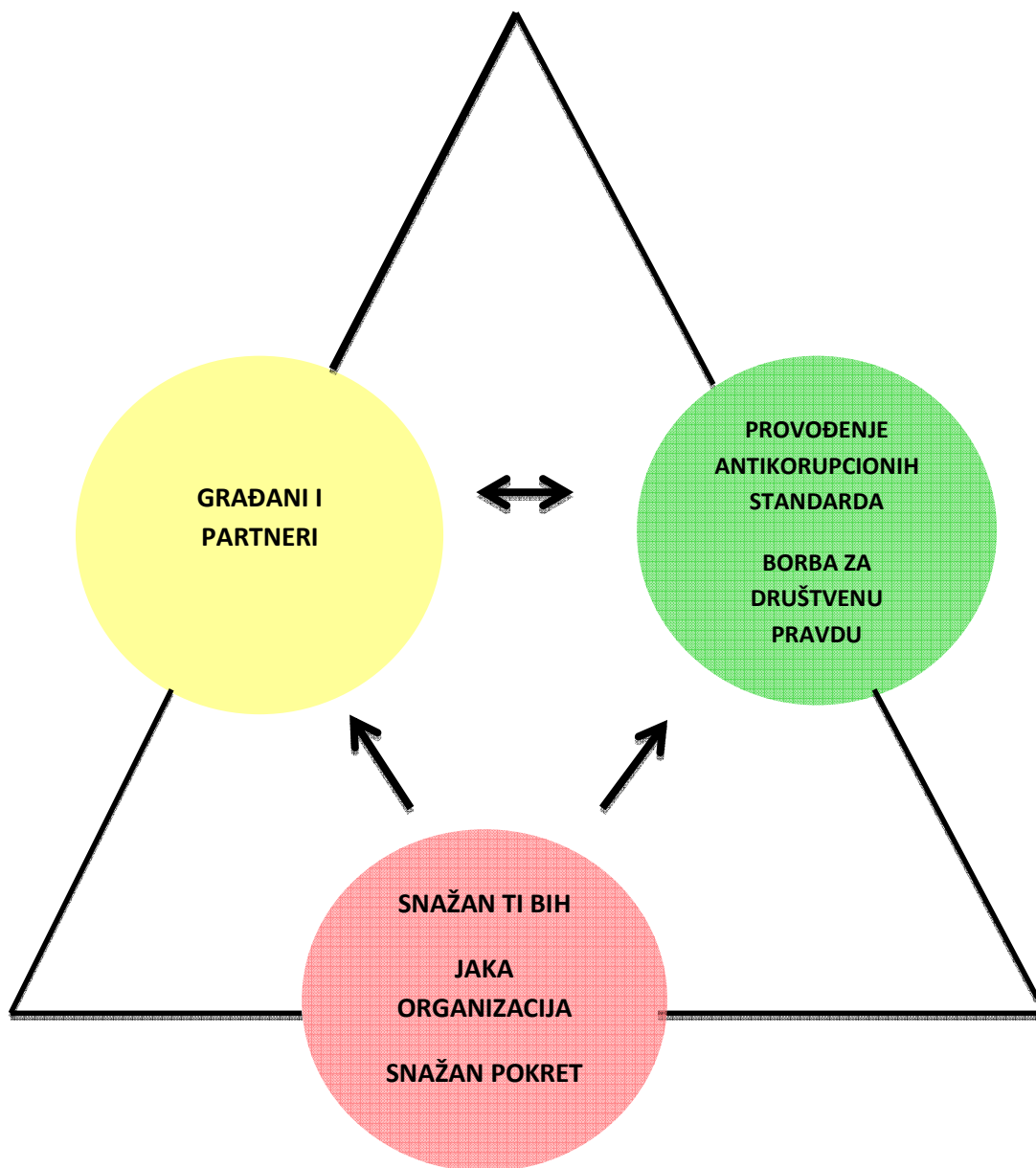
- Uspostavljanje snažne i produktivne saradnje s građanima i institucijama, s dodatnim fokusom na agente promjene prepoznate unutar institucija;
- Uticanje na donošenje, te praćenje uvođenja i provođenja antikorupcionih standarda i politika na svim nivoima vlasti u BiH i borba za društvenu pravdu i
- Osnaživanje kapaciteta i imidža organizacije i bolje pozicioniranje organizacije unutar globalne mreže.

TI BiH planira uvesti inovativne pristupe u svoj svakodnevni rad, upotrijebiti moderne tehnologije i osvježene načine komunikacije i prezentacije sopstvenih rezultata, te se dodatno intenzivnije usmjeriti na lokalni nivo, prepoznajući potencijal koji leži u promjenama i poboljšanju anti – korupcionih politika na nivou lokalnih zajednica.

Važno je napomenuti kako se u identificiranim prioritetima ne nabrojavaju sve pojedinačne aktivnosti koje spadaju u mandat i okvir rada TI BiH već radije uže definirani ciljevi predstavljeni u obliku očekivanog učinka kojima se TI BiH namjerava dodatno posvetiti u narednom petogodišnjem periodu.

Svaki pojedinačno identificirani učinak je praćen setom očekivanih aktivnosti koje će TI BiH detaljnije planirati prema godišnjim ili tematskim akcionim planovima.

ZAJEDNO PROTIV KORUPCIJE

I. Građani i partneri

Učinak: *Transparency International u BiH prepoznaje strah građana od korupcije, te ih senzibilizira i informira o načinima reakcije i mogućnostima individualnog doprinosa uspostavljanju antikorupcijske atmosfere u društvu.*

Akcija: TI BiH prepoznaje stalnu potrebu za proširenjem baze građana koji spadaju u tzv. informisanu javnost – osobe koje prate rad TI BiH, razumiju opasnosti od korupcije u društvu i zainteresirani su da svojim ličnim i profesionalnim angažmanom doprinesu uspostavljanju antikorupcijske atmosfere u zemlji. Ovo će se realizovati kroz stalni pritisak preko medija do javnosti da se tema i njena ključna važnost održe u fokusu; vršenje stalnog pritiska na vlasti za transparentnim radom baziranim na vladavini prava; uspostavljanje inovativnih kanala komunikacije s građanima; organizaciju koncerata, debata, uličnih akcija, odnosno promociju aktivnosti na način koji će privući različite dobne skupine građana. Kao dodatne aktivnosti, tu su dijeljenje promotivnog materijala jasno određenim ciljnim skupinama, te saradnja s drugim organizacijama i korištenje eksternih nadomjesnih kapaciteta i članstva. TI BiH će osnažiti svoj pristup širem građanstvu i kroz edukativne radionice, specijalizirane treninge namijenjene novinarima i državnim službenicima, uključivanjem javnosti u projekte koje provodi, te raditi na uspostavljanju mreže volontera i novih saradnika.

Dosadašnje iskustvo govori kako se najsnažniji i neposredno vidljiv učinak postiže na lokalnom nivou. TI BiH može iskoristiti direktan kontakt s građanima na terenu koji ostvaruje realizacijom različitih projekata za prikupljanje informacija o stvarnim potrebama građana i najčešćim problemima s kojima se suočavaju kad je riječ o koruptivnim radnjama. Direktnim kontaktom s građanima bi se stvorili temelji za razvijanje mreže kontakata na terenu, u partnerstvu s ostalim aktivnim organizacijama civilnog društva, čime bi se stekao dodatni kredibilitet i mogućnost djelovanja na lokalnom nivou. Pozitivna iskustva stečena na lokalnom nivou, mogla bi se multiplicirati u drugim sredinama, uz uvažavanje specifične problematike ili razlika.

U okviru ovog seta aktivnosti bi se pokretale i akcije ka podizanju svijesti građana ukazujući na pozitivne primjere iz države, regije i svijeta kroz promociju pozitivnih primjera, edukaciju ranije određenih ciljnih grupa građana o demokratskim i legalnim vidovima izražavanja nezadovoljstva; ukazivanje građanima na neregularnosti i nezakovitosti, te dodatne primjere iz prakse o načinima i metodama kojima je TI BiH pomogao građanima – (potencijalnim) žrtvama korupcije.

Zaseban krak aktivnosti u okviru ovog planiranog učinka bio bi usmjeren ka mlađoj populaciji i nastavku motivacijskih obuka koje se održavaju u školama u smislu jasno strukturiranog programa namijenog podizanju nivoa znanja i interesa mladih za antikorupcijsko djelovanje. Također je moguće usmjeriti aktivnosti na jasno određene ciljne skupine – npr. tražioce posla – kako educirati tražioce posla o korupciji u zapošljavanju, kako je prepoznati i kojim se mehanizmima mogu boriti za ostvarenje svojih prava.

Učinak: TI BiH prepoznat kao organizacija koja efikasno komunicira s javnošću.

Akcija: Set aktivnosti planiranih za postizanje ovakvog učinka gotovo je isključivo vezan za identifikaciju i primjenu savremenih metoda komunikacije, korištenje novih tehnologija, društvenih mreža, te uspješan vizuelni identitet organizacije i uspješno predstavljanje rezultata rada TI BiH. Ovo podrazumijeva i orijentaciju TI BiH da se dodatno savjetuje s ostalim ograncima o dosad najuspješnijim vidovima komunikacije i tehnologije, analizira moguće postignuti učinak u odnosu na troškove i broj ljudi kojima je poruka prenesena, te snažniju i interesantniju promociju rezultata ka javnosti i informisanoj javnosti.

Diferencijacija između to dvoje je potrebna kako bi se zabilježila odlučnost TI BiH da se aktivnije angažuje u zagovaračkim aktivnostima sa stručnom i informiranom javnošću, pri tome se koristeći savremenim i/ili najkorisnijim metodama prenošenja poruke ka građanima. To podrazumijeva i *in-house* sistem verifikacije sadržaja, različite pristupe ka različitim ciljnim skupinama, te niz aktivnosti nižeg reda angažmana poput: nadogradnje web-stranice, preglednijeg predstavljanja sadržaja na web-stranici, prilagođavanje web-stranice za čitanje na androidima.

Pored aktivnosti koje se odnose na vizuelni identitet i uspješnije predstavljanje sadržaja i ključnih poruka na redovnoj osnovi, očekivani učinak podrazumijeva i jasniji imidž TI BiH kao organizacije koja traži i aktivno ostvaruje kontakt s građanima, koristeći se svim dostupnim sredstvima komunikacije. Neophodno je povezati i vizuelno i sadržajno objediniti zasebne projektne web-stranice (npr. ALAC) s jasnim vizuelnim identitetom i sadržajem TI BiH.

Učinak: Povećan broj partnera s kojima TI BiH u poziciji lidera, partnera i savjetnika, saraduje u antikorupcijskim inicijativama

Akcija: Podrazumijeva snažno opredjeljenje TI BiH da identifikuje partnere i odlučnije se involvira u iniciranje, građenje i širenje mreža i koalicija, te u planiranje i provođenje antikorupcijskih projekata s organizacijama srodnog mandata. Aktivnosti podrazumijevaju uspostavljanje kontakata s potencijalnim partnerskim organizacijama, redovnu razmjenu informacija o projektima, aktivnostima i mogućim zajedničkim javnim nastupima, planiranje radnog rasporeda tako da zaposleni TI BiH mogu učestvovati na javnim događajima koje organiziraju partnerske organizacije i pružiti podršku u njihovom održavanju. Moguća saradnja se može ostvariti i pružanjem ekspertskih usluga, mentorskim radom, podrškom u smislu dijeljenja informacija i inicijativama za zajedničko reagovanje i djelovanje.

II. Provođenje antikorupcionih standarda i borba za društvenu pravdu

Učinak: TI BiH prati i učestvuje u svim ključnim političkim procesima koji se tiču analiza, izmjena i donošenja zakona i ima snažniji uticaj u procesima donošenja odluka.

Akcija: Kontinirano i detaljno pratiti aktuelne političke teme prema utvrđenom rasporedu i sistemu, te, u saradnji s pravnim timom i eksternim saradnicima, raditi na preporukama na osnovu obavljenih istraživanja i analiza, a koje se odnose na unapređenje politika, propisa, načina donošenja propisa i – u konačnici – praćenja dosljednosti provođenja propisa. Pri

tome će TI BiH razviti interne kapacitete za korištenje zagovaračkih tehnika i primjenjivati ih u praksi. U predstojećem periodu će se uspostaviti organizacija i naznačiti pojedinačna zaduženja za praćenje određenih sektora, te nastojati uspostaviti sistem predviđanja i preventivnog i proaktivnog djelovanja.

Oснаženo učesće TI BiH u političkim procesima, te kontinuirano i plansko praćenje političke situacije, dovešće do snažnijeg i većeg uticaja na proces donošenja odluka. Sposobnost mobilizacije aktera podrške, stvaranje mreže osoba takvog profila i uspostavljanje redovnih kanala komunikacije, stalno zagovaranje TI ideja i vrijednosti, te održavanje uspotavljenih mreža i odnosa mora biti u snažnijem fokusu.

Učinak: *Pozicioniranje TI BiH u antikorupcijskim aktivnostima među kandidatima na izborima*

Akcija: izlazak na izbore kao najmasovniji i jedini direktni oblik učesća građana u vlasti ima snažan značaj kad su u pitanju antikorupcijske politike i predstavlja savršen trenutak za predstavljanje programa i osnaživanje pozicije i širenje uticaja TI BiH.

Set mogućih aktivnosti vezanih uz snažniji angažman TI BiH vezan za izbore (lokalne 2016. i Opće izbore 2018.) predviđa, ali se ne ograničava na:

- zagovaračke aktivnosti,
- direktan uticaj na kandidate da u programske platforme uvrste antikorupcione segmente;
- uključivanje građana u donošenje strateških odluka;
- promocija postojećih projekata na lokalnom nivou – kroz formalne i neformalne kanale komunikacije;
- provođenje aktivnosti netom prije i tokom kampanje – postavljanje štandova;
- pružanje mehanizama za prijavu nepravilnosti tokom kampanja;
- edukacija i obuka volontera za nadgledanje izbora,
- simboličko i promotivno, medijski praćeno učesće TI BiH kao organizacije koja prati izborni proces.

III. Snažan Transparency International BiH – jaka organizacija i snažan pokret

Učinak: *TI BiH osigurao poziciju lidera u implementaciji antikorupcijskih projekata.*

Akcija: Snažan brend organizacije, kao i ogromne potrebe u društvu, mogle su i sigurno jesu stimulatивно djelovale na osnivanje novih organizacija ili dodatno profiliranje postojećih ka antikorupcijskim projektima. Narastajuća konkurencija u civilnom društvu se mora iskoristiti kao pozitivan fenomen za dodatno pozicioniranje TI BiH-a – umjesto borbe za limitirana donatorska sredstva, TI BiH će uložiti posebne napore u građenje partnerskih odnosa s organizacijama civilnog društva koje imaju kredibilitet i dijele jednake vrijednosti, koristiti se njihovom nadomjesnom ekspertizom gdje je to potrebno i nastupati u savjetodavno–mentorskoj ulozi prema *grass–root* organizacijama koje streme ka istim ciljevima. Iniciranje stvaranja interesnih sektorskih mreža, partnerska uloga u zajedničkim projektima, vidljivije učesće u javnim događajima koje organiziraju druge organizacije osiguraće TI BiH-u lidersku ulogu u vođenju i usmjeravanju antikorupcijskih projekata koja organizaciji ovakvih kapaciteta, referenci i iskustva pripada.

Učinak: *Prepoznatljivo pozicioniranje Transparency International BiH u Globalnoj mreži Transparency International.*

Akcija: TI BiH ima komparativnu prednost u odnosu na TI ogranke u regiji u ostvarenim rezultatima u pristupu donatorskim sredstvima i postignutim rezultatima. Neke od tema kojima se TI BiH bavi nisu prioritetne teme u ostalim ogranacima ili ih je TI BiH obradio intenzivnije i dublje nego što je to slučaj kod drugih ogranaka. Potrebno je razviti pozitivan i stimulativan takmičarski duh unutar TI pokreta, snažnije se povezati s mrežom u smislu praćenja rada, stalne komunikacije s drugim ogranacima i Sekretarijatom, djelovanjem kroz zajedničke projekte. Posebna pažnja će biti posvećena korištenju bogate riznice resursa kojom Globalna mreža raspolaže: baze projekata, on-line materijala za učenje i usavršavanje, putem intraneta; ulaznih podataka za istraživanje novih oblasti rada itd. Za ozbiljno pozicioniranje TI BiH u okviru Globalne mreže je važan i kontinuiran rad na internoj izgradnji kapaciteta i rad na uspostavljanju sistema stvaranja institucionalne memorije unutar TI BiH i mogućnosti dijeljenja sopstvenih resursa s Globalnom mrežom.

Učinak: *Financijski održiv TI BiH uživa podršku i povjerenje donatora prisutnih u BiH i inostranstvu.*

Akcija: TI BiH će u narednoj fazi realno procijeniti, redistribuirati i ojačati sopstvene kapacitete za izradu novih projektnih prijedloga, identifikaciju novih izvora finansiranja i održavanje kontinuiranog kontakta sa postojećim. Ove aktivnosti uključuju i omogućavanje obuke i treninga za zaposlene u TI BiH (PCM, priprema projekata), što je također u vezi s kadrovskim osposobljavanjem / izgradnjom kapaciteta zaposlenih. Osnivanje ćelije projektnog tima zaduženog za identifikaciju novih projektnih ideja predstoji u bliskoj budućnosti, te će se ohrabrivati individualni naponi svakog zaposlenog da doprinese razvijanju projektnih ideja, bilo u formi mini-projekata za interno predlaganje i delegiranje, bilo za direktno učešće u pisanju i pripremi projektnih prijedloga.

Snažnije učešće u procesu pripreme i delegiranja projektnih ideja će također osnažiti osjećaj individualne pripadnosti i „vlasništva“ nad programom, što je snažan motivacioni faktor za preuzimanje dodatnih zadataka i podizanje kvalitete provođenja radnih zadataka svakog od zaposlenih.

Sistematičniji pristup u kreiranju i – važnije – praćenju standarda u radu kad je riječ o internoj organizaciji i poslovnoj etici, te uspostavljanje procedura koje se odnose na sistem rada, vrednovanje dodatnih angažmana i zalaganja, procjenu potencijalnih koristi za organizaciju od ličnih / individualiziranih angažmana pojedinaca su također u fokusu TI BiH u neposrednoj budućnosti. Sve ove teme neminovno povlače za sobom i uspostavljanje ohrabrujuće politike spram ličnih ambicija za dodatnim osposobljavanjem i obukom, te podizanje nivoa educiranosti zaposlenih u skladu s kapacitetima, interesima i mogućnostima organizacije.

Jedna od grupa aktivnosti koja je u korelaciji s ovim utvrđenim očekivanim učinkom je i usklađivanje dokumenta o sistematizaciji radnih mjesta u sadržajnom smislu – u skladu s ličnim interesovanjima i sposobnostima zaposlenih, te projektnim / organizacionim potrebama. Donošenje plana razvoja ljudskih resursa biće bazirano na principima učešća, kontinuirane edukacije, motivacije i odgovornosti zaposlenih.

10. Monitoring provođenja strategije

TI BiH će redovno i pomno vršiti monitoring i evaluaciju učinka usvojene Strategije 2015 – 2020, prepoznajući trenutke u kojima je strategiju potrebno revidirati, ažurirati ili proširiti radi lakšeg i preciznijeg usmjeravanja budućih aktivnosti organizacije.

Proces monitoringa će biti zajednički proces koji će uključivati sve zaposlene TI BiH i korišće za osnaživanje organizacijske spremnosti, kao i individualne predanosti ciljevima organizacije i kontinuiranom radu na unaprijeđenju kvaliteta i povećanju obuhvata aktivnosti.

Polazna tačka monitoring aktivnosti će biti redovna ocjena relevantnosti poglavlja o društvenom kontekstu, te bilježenje eventualnih pozitivnih pomaka, kao i ograničavajućih faktora, koji bi mogli dovesti u pitanje implementaciju strategije ili – u boljem slučaju – omogućiti njeno nesmetano provođenje.

Sastavni dio redovnog monitoringa će činiti:

- razvijanje operativnih planova u skladu sa identificiranim ciljevima;
- periodična procjena stepena približavanja provođenju strategije (jednom godišnje);
- godišnje ažuriranje Strateškog plana 2015 – 2020. uz dopunjavanje strateškog dokumenta relevantnijim podacima koji omogućavaju bolje razumijevanje i učinkovitije planiranje;

„To oppose corruption in government is the highest obligation of patriotism.”

G. Edward Griffin

„Suprotstaviti se korupciji u vlasti je najuzvišenija patriotska dužnost“.

G. Edward Griffin